

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

10. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Coccino Decano in causa
Toletana nullitatis Matrimonii. Veneris 18. Febr. 1639.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

DECISIO X.

Sacre Rotæ Romanæ coram R. D. Coccino
Decano,

In causa Tolertana Nullitatis Matrimonij.

Veneris 18. Februarij 1639.

§. 1. **D**omina Antonia cum esset annorum decem; mensum quatuor, & dierum viginti octo, vt constat ex partita libri baptismi qui probat etatem. Rota decis. 643. num. 4. part. 1. in posthum. ult. die Octobr. 1629. non adhuc pubes, quia pubertas in muliere requirit etatem annorum 12. cap. continebatur. de desponsat. impuber. Sanchez de matrim. lib. 7. disput. 104. n. 1. contraxit matrimonium cum D. Didaco præuia dispensatione, vt deponunt testes, quia malitia supplebat etatem, hoc est aderat potentia generandi, & sufficiens discretio ad obligandum, quo casu validum est matrimonium cap. de illis il. 2. cap. puberes. & cap. fin. de desponsat. impub. Sanchez loc. citat. numer. 5. & die Septembr. 1632. quæ est dies festiuitatis S. Hieronymi, quo tempore d. D. Antonia erat ætatis annorum 11. mensum quatuor, & dierum 27. vir, & vxor cœperunt simul cohabitare, dormientes in separato lecto, sed cum facili, & libero transitu de vno ad alium; quia Camaræ erant contiguae, & illarum fores apertæ, vt probatur ex confessione d. Antonia facta coram Vicario, & etiam ex testibus examinatis.

2. His ita se habentibus D. Antonia 4. Maij 1633. introduxit iudicium coram D. Vicario Matriti super dissolutione matrimonij ob impotentiam perpetuam D. Dicaci in coeundo, & Vicarius, adhibitis quatuor Medicis, ac duobus Chirurgis inspicere fecit d. Didacum, & Medici prædicti præiuro iuramento retulerunt die 19. Augusti 1633. quod ille non patiebatur defectum potentia naturalis, quæ posset videri, aut cognosci ex dicta inspectione, quæ fieri debet de iure, argum. text. in c. fin. vers. postmodum, de frigid. & malef. & ita fuit seruatum in caus. Taurinen Nullitatis matrimonij 2. Decemb. 1591. coram bon. mem. Card. Blanchetto, & superioribus annis in causa Romana Nullitatis Matrimonij coram bon. mem. Francisco Penia tunc Rota Decano, quæ est decis. 226. post. 2. volum. consil. Farinac. Vnde Vicarius præfatus 6. Nouemb. 1634. decretum fecit, quod præfati coniuges continuarent suam cohabitationem cœptam in d. die S. Hieronymi anni 1632. vsque ad diem S. Hieronymi 1635. & commisit eorum conscientis, quod procurarent, quantum in ipsis erit, consummare matrimonium, & interim frequentarent Sacramenta, & offerrent sacrificia, elargirentur elemosynas, & operarentur opera pia loco penitentia.

3. Hoc Decretum in aliqua parte visum fuit dominis iuridicum, & iustum, sed non in ea parte, in qua decernit cohabitationem triennem inceptisse, & esse computandam à die primæ cohabitationis ante decretum: Quia licet in hac materia quando fuit habita ratio Medicorum, & apparet impedimentum esse naturale, non sit necesse quod coniuges confiteantur peccata sua antequam deueniant ad cohabitationem triennem. Hostien. in cap. fin. n. 5. de frigid. & malef. Attamen si dubitatur, An impedimentum sit naturale, vel accidentale, vel à maleficio operata Daemonum, vel Magorum perpetrato, vbi non apparet de vitio, aut morbo, vel defectu membrorum genitalium visibili ad remedia naturalia, diuina, & Ecclesiastica recurrendum est. c. si perfortiarias 32. q. 1. vbi DD. & concordant Theologi super 4. sent. S. Thom. S. Bonauent. Petrus de Palude, Sotus, Durandus, & alij, Ioannes Hider. in fornicario lib. 5. cap. 6. vers. pro solutione, Martinus del Rio

10. 3. disquisit. magicar. lib. 6. cap. 2. sect. 3. & debet etiam deueniri ad exorcismos, qui quomodo sint faciendi, praxim ponit Frater Hieronymus Mengus in suo sist. demonum, siue flagello demonum exorcismo 6. sed doctus & melius theoriam ponit Syluester de frigid. lib. 2. c. 12. & omnia debent fieri iussu Iudicis, & in isto casu cum dubitaretur, An impedimentum esse perpetuum naturale vel accidentale bene fecerit Vicarius deuenire ad cohabitationem triennem licet Vicarius dicti c. laudabilem, & ibi Præposit. num. 4. in opposit. de frigid. & malef. Cardin. in c. ex d. d. & ibi Præpositus num. 7. Brunell. de sponsal. conclusio 28. limitat. 1. & fuit resolutum in d. causa Taurinensi Matrimonij 27. Aprilis 1592. coram bon. mem. Blanchetto. Sed dictam cohabitationem triennem inceptam, & computari debere à Decreti Iudicis, non obstant quod multi DD. teneant contrarium ex allegatis per Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 10. num. 4. & 5. tunc esse dicunt Hostien. in dict. cap. fin. de frigid. & malef. n. 10. & in summ. eod. tit. §. qualiter & quando, n. 2. vers. vtrum dici possit, Ioan. Andr. in d. cap. fin. num. 8. & 11. Ancharan. num. 9. Butt. num. 10. vbi dicit hanc opinionem esse veriorum. Henric. Boich. num. 1. & 2. Brunell. de sponsal. d. conclus. 28. num. 10. & 14. Capel. Tholof. decis. 381. num. 6. in fin. Et hanc sententiam persequens Rota seruauit vt in decis. 132. num. 4. & 5. & decis. 216. num. 1. post. 2. volum. consil. Farinac. & decis. 277. n. 1. part. 4. coram bon. mem. Curat. decis. 763. num. 12. & 13. & propterea cum à die Decreti non adit cohabitatione triennis DD. responderent non constare de triennali cohabitatione, quæ suffragaretur.

4. Non obstat, quod videatur arbitrium esse Iudicis posse vti habitatione præcedenti decreto, vt in d. decis. 226. num. 1. vers. nihilominus, post. 2. volum. consil. Farinac. Quia est aduertendum quod in maleficiato semper expectatur lapsus triennij in frigidum non semper Hostien. in d. cap. laudabilem, de frigid. & malef. num. 1. Ioan. Andr. n. 8. Abb. n. 2. Alexander de Neuo n. 3. Præposit. num. 2. vers. secus est in maleficiato, Butt. n. 15. vers. quod apparet in maleficio. Rota decis. 192. num. 2. vers. proprietas, post. 2. volum. consil. Farinac. Et in casu nostro cum Didacus potens sit cum aliis mulieribus coire, vt ex multis constat, eius impotentia cum vxore potius est indicanda accidentalis, quàm naturalis ex frigiditate Capel. Tholof. decis. 381. vers. ad primum, & fuit resolutum in causa Bononien. rescissionis Matrimonij 12. Ianuarij 1596. coram bon. mem. Cardin. Blanchetto; & propterea cessat dictum arbitrium abbreviandi triennium, sed illius lapsus expectandus est, vt patet ex prædictis, & ex Petri Ledefina de matrim. quest. 18. art. 1. & dicitur in d. Bononien. remoueturque omnis difficultas, ex eo quod in casu decisionis bon. mem. Penia constat ex relationibus maritum, esse frigidum, & debilem, non maleficiatum, vt patet ex lectura decisionis.

Et ita conclusum vtraque parte informante, &c.

DECISIO XI.

Sacre Rotæ Romanæ coram R. P. D. Pezzin

Maioricens. Indulorum.

Veneris 16. Nonembri 1640.

§. 1. **O**Vamuis Domini sub die 11. April. 1619. coram D. meo Merlino. Indulta à Romano Pontificibus Ioanne XXII. Eugenio IV. & sm. Pio V. propter bene merita, alijque de causis concessa Incolis regni Maioricensis prohibendo ne de cetero exteras, sed originarias eiusdem regni beneficia Ecclesiastica contingerentur, Episcopo per remissoriam probare contende-